

Voorstel Gemeenteraad

Vergadering gemeenteraad
d.d. 15 februari 2023

Portefeuillehouder: Usmany-Dallinga, A.
Beleidsveld: Aardbevingen de baas
Zaaknummer: Z/22/169300/DOC-22364638

Onderwerp: Plan van aanpak versterking Eemsdelta 2023

Korte samenvatting

De gemeente stelt jaarlijks een plan van aanpak vast voor de versterkingsoperatie in het volgende jaar. Dit plan van aanpak is de opdracht aan de Nationaal Coördinator Groningen om de versterking uit te voeren. Het bevat de prioritering van de opgave en de kaders. Hiermee geeft de gemeente globaal aan in welke volgorde het versterkingsprogramma verder wordt uitgevoerd.

Via het voorliggende plan worden de laatste adressen binnen het versterkingsprogramma in opdracht gegeven aan NCG om te beoordelen. We verwachten dat de beoordelingen in 2024 zijn afgerond. Met het starten van nieuwe uitvoeringsprojecten heeft NCG echter aanzienlijke vertraging opgelopen in 2022. Deze achterstand moet eerst worden weggewerkt. Hierdoor is helaas maar zeer beperkt ruimte om in 2023 andere uitvoeringsprojecten te starten.

Aan de raad

Voorstel

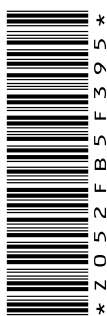
1. In te stemmen met het Plan van aanpak versterking Eemsdelta 2023;
2. Het plan van aanpak voor de uitvoering formeel in te dienen bij de Nationaal Coördinator Groningen;
3. Het college te mandateren om gedurende de looptijd van het plan eventuele noodzakelijke aanpassingen aan het plan vast te stellen.

Aanleiding

In 2018 werd besloten dat de versterkingsoperatie onder regie van de overheden zou worden gebracht. De gemeente heeft de taak gekregen om de prioritering binnen de operatie vast te stellen, middels een lokaal plan van aanpak versterking. Voor het jaar 2023 dient er weer een nieuw plan te worden vastgesteld.

Beoogd effect

Het plan van aanpak is de opdracht aan de uitvoeringsorganisatie Nationaal Coördinator Groningen (NCG), die verantwoordelijk is voor de uitvoering van de versterkingsoperatie. Met deze opdracht kan NCG opnames, beoordelingen en uitvoeringsprojecten uit gaan voeren in 2023. Daarnaast schetst het plan van aanpak de beleidskaders rond de prioritering en uitvoering, die hiermee inzichtelijk worden voor onze inwoners. Door het plan vast te stellen kan NCG verder met het versterkingsprogramma in onze gemeente zodat onze inwoners veilig kunnen wonen en werken.

Argumenten

Sinds 2019 is het lokaal plan van aanpak de basis voor het versterkingsprogramma. Het eerste plan van aanpak van Eemsdelta had een looptijd tot eind 2022. Het is daarom nodig om een nieuw plan vast te stellen, dat een beoogde looptijd heeft van een jaar (tot eind 2023).

De gemeenteraad heeft van het Rijk de taak toebedeeld gekregen om een lokaal plan van aanpak vast te stellen (cf. Besluit Versterken Gebouwen Groningen, art. 6). Dit plan moet in elk geval de volgende elementen bevatten:

- uitvoeringskaders voor de versterking binnen de gemeente;
- de planning voor het opnemen [en beoordelen] van gebouwen; en
- de planning voor de uitvoering van de werkzaamheden aan de gebouwen.

Het plan gaat dus over de volgorde en de uitvoeringskaders binnen het versterkingsprogramma, maar gaat niet over de inhoudelijke en technische aspecten van versterkingsprojecten. Het plan gaat ook niet over schadeafhandeling, waardedaling of compensatie. De staatssecretaris stelt de norm en het beoordelingskader vast, NCG geeft uitvoering aan het programma binnen die kaders en is daar dan ook verantwoordelijk voor.

Kaders

Het voorliggende concept plan van aanpak is een voortzetting van het voorgaande plan van aanpak (2021-2022). De kaders voor prioritering zijn hetzelfde gebleven. Deze kaders zijn veelal gebaseerd op wat eerder is vastgesteld of wat eerder aan onze inwoners is toegezegd. Belangrijk uitgangspunt is dat wij toezeggingen die aan onze inwoners zijn gedaan willen nakomen, zo goed als mogelijk is in dit ingewikkelde dossier. We realiseren ons dat veel beloftes (nog) niet zijn nagekomen. Daarnaast blijven we herhalen dat we (en juist ook NCG) het gezonde verstand moeten blijven gebruiken in de keuzes die worden gemaakt.

We gaan uitgebreid in op de vorig jaar door het Rijk ingevoerde typologieaanpak en wat daarmee samenhangt. De aannames van verschillende organisaties en experts bleken te positief te zijn, waarmee de waarschuwingen van de gemeente Eemsdelta over mogelijke tegenvallers helaas waarheid zijn geworden. Het gevolg is vertraging binnen de operatie en een langer durende onzekerheid voor onze inwoners.

Uitvoering

In september 2022 werd (pas) duidelijk dat NCG in Eemsdelta een enorme achterstand heeft opgelopen in het starten van nieuwe uitvoeringsprojecten. Van de 2.000 adressen waar zou moeten worden gestart, was dit pas bij 500 gelukt. Deze achterstand gaat NCG niet meer inhalen. NCG heeft aangegeven in 2023 bijna alle beschikbare uitvoeringscapaciteit voor nieuwe projecten, nodig te hebben om deze achterstand in te lopen. Dat is bijzonder teleurstellend. Er is slechts ruimte om 166 nieuwe adressen die in meerjarige programma's vallen, in opdracht te geven aan NCG om toch mee te starten. Het gaat om Historisch Centrum Appingedam, agrarische bedrijven en corporatiebezit.

Opname en beoordeling

NCG geeft aan dat eind 2023 alle beoordelingen gereed zouden moeten kunnen zijn. Wij zien echter een aantal risico's die de kans aanzienlijk maakt dat dit niet lukt. Wij verwachten enige uitloop. Ook is het onduidelijk wanneer de eigenaren van woningen die onder een nieuwe, nog te ontwikkelen praktijkgerichte aanpak vallen, echte duidelijkheid krijgen over de te nemen maatregelen.

Desalniettemin is het wel duidelijk dat we bijna klaar zijn met beoordelen. Aan het einde van 2022 zou 80% van de gebouwen in Eemsdelta in het versterkingsprogramma, een beoordeling moeten hebben. In het voorliggende plan van aanpak is ruimte om de laatste 774 adressen die nog niet eerder in opdracht waren gegeven aan NCG om te beoordelen, nu in opdracht te geven.

Overige onderdelen

Tot slot geeft het plan een overzicht van de voortgang en vooruitzichten van diverse sectorale of specialistische programma's. Ook wordt de communicatielijns geschetst en de behoefte aan tijdelijke huisvesting. In een risico hoofdstuk beschrijven we de risico's die we als opdrachtgever zien.

Kanttekeningen

Voor de uitvoering van het plan van aanpak zijn we afhankelijk van het Rijk, dat de versterkingsoperatie door NCG laat uitvoeren. Als gemeente hebben we weinig formele mogelijkheden om bij te sturen of in te grijpen. We zijn als een dirigent die de handen op de rug gebonden heeft. Dat blijkt wel, gezien de grote achterstand die NCG de afgelopen anderhalf jaar heeft opgelopen in de uitvoering en de zeer beperkte invloed die we daarop hebben kunnen uitoefenen. Er is een risico dat NCG in 2023 nog meer vertraging oploopt en niet de productie kan draaien die NCG belooft.

Daarnaast moet NCG opereren binnen het beleidskader van het Rijk en specifiek het ministerie van EZK. Over deze beleidskaders, waaronder wetgeving rond aanbesteding, veiligheid, natuurbescherming en bouwen, maar ook zaken als afspraken rond de aansprakelijkheid van NAM, heeft de gemeente weinig zeggenschap. Of de conclusies van de Parlementaire Enquête nog gevolgen hebben voor de versterkingsoperatie (positief dan wel negatief), is bovendien niet goed in te schatten.

Aanpak/uitvoering

Na vaststelling door de raad wordt het plan van aanpak formeel ingediend bij de Nationaal Coördinator Groningen (NCG), die het plan zal gaan uitvoeren. De NCG heeft eind december aangegeven het plan te kunnen uitvoeren. Ook het Staatstoezicht op de Mijnen heeft formele goedkeuring verleend aan het plan. De voortgang van het plan van aanpak wordt periodiek gemonitord.

Het is mogelijk dat tussentijds een (beperkte) aanpassing van het plan noodzakelijk is. Bijvoorbeeld omdat adressen vanuit het Loket opname op verzoek aan de werkvoorraad worden toegevoegd. Of omdat nieuwe informatie moet worden verwerkt. Om hier snel op te kunnen inspelen, is het wenselijk dat het college hiervoor wordt gemandateerd.

Financiën

Vaststelling van het plan van aanpak heeft geen directe financiële consequenties voor de gemeente Eemsdelta.

Participatie

Het lokaal plan van aanpak versterking is een kaderstellend beleidsdocument waarmee de Nationaal Coördinator Groningen van een opdracht wordt voorzien. Intensieve participatie is, gezien de complexiteit van het vraagstuk, het zeer dynamische krachtenveld van de versterking en de zeer beperkte tijd die beschikbaar is geweest voor het opstellen van het plan, niet aan de orde. Het plan ligt in de openbaarheid bij onze raad, waardoor eenieder kennis kan nemen van het voorstel. In de uiteindelijke uitvoering van werkzaamheden wordt daarnaast gewoon contact gezocht met eigenaren, buurt, buurtbewoners en buurtverenigingen.

Communicatie

Bij de openbaarmaking van de raadsstukken is een persbericht verspreid over de hoofdboodschap in het plan van aanpak. Na vaststelling door de raad bereiden we, om de inwoners te informeren, een zogenaamde 'special' voor die in de Eemsbode wordt gepubliceerd. De 'special' wordt ook via de andere gemeentelijke kanalen verspreid.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Eemsdelta

Ben Visser
Burgemeester

Ronald Koch
Secretaris

Bijlage(n)

- Plan van aanpak versterking Eemsdelta 2023
- Instemmingsbrief Staatstoezicht op de Mijnen
- Acceptatiebrief Nationaal Coördinator Groningen

Besluit Gemeenteraad

De raad van de gemeente Eemsdelta,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 17 januari 2023,

BESLUIT

1. In te stemmen met het Plan van aanpak versterking Eemsdelta 2023;
2. Het plan van aanpak voor de uitvoering formeel in te dienen bij de Nationaal Coördinator Groningen;
3. Het college te mandateren om gedurende de looptijd van het plan eventuele noodzakelijke aanpassingen aan het plan vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 15 februari 2023.

De raad van de gemeente Eemsdelta

B. Visser
Voorzitter

T.G.C. Kramer-Klein
Griffier